

Ben Viegers: eigenlijk te bescheiden om beroemd te worden. Jaren na zijn dood opent er in Nunspeet een grote tentoonstelling met 130 werken van de kunstenaar.

DOOR DE OGEN VAN BEN

- Het boek 'Door de ogen van Ben Viegers' wordt tijdens de opening van het Noord-Veluws Museum gepresenteerd.
- Over Ben Viegers zijn niet veel boeken geschreven.
- Deze uitgave geeft een beeld van de voorstudies, werkwijze en schilderijen van Ben Viegers, gekoppeld aan het verhaal over zijn leven. Nunspeet, de plek waar Ben Viegers veel inspiratie opdeed, komt uitgebreid aan bod.
- Het boek is te koop op www.boldart.nl voor 29,95 euro en straks ook via het museum en boekhandel.

■ Portretfoto van Ben Viegers. De werken van Viegers, beginnend linksboven: Haven van Hoorn, Sneeuw in het bos, De Zoom met bloeiende heide, De visbanken te Gouda, Achtertuin met spelende kinderen, Bloemenmarkt te Delft, Zicht op Elburg en Boerenerv met kippen.

Viegers: meester van het water

door Kimberly Rallis

Hij was te lief om het echt te maken in de kunstenaarswereld, nu pas krijgt het werk van de Noord-Veluwse kunstenaar Ben Viegers de erkenning dat het hoort te krijgen. Tot grote vreugde van zijn (achter)nichtje en tevens kunstschilder Janneke Viegers. Tijdens de opening van het Noord-Veluws museum in Nunspeet eind deze maand opent zij de tentoonstelling van haar overleden oom. „Ik gun mijn oom dit en ik gun het Nunspeet. Zijn oeuvre wordt eindelijk gewaardeerd.” In haar appartement in de Amsterdamse Rivierenbuurt wijst Janneke Viegers naar een klein schilderijtje van haar oom Ben Viegers. Het hangt in haar slaapkamer. „Niet zijn beste werk hoor, het hangt er meer vanwege sentimentele waarde.” Net als het leven van haar 'ome Ben', staat ook dat van haar in het teken van de kunst. De vloer van de woonkamer/atelier is afgeplakt met dik wit papier. De weinige meubels, een bank en een tafel, staan op wieltjes. Alles moet aan de kant kunnen wanneer de vrouw des huizes inspiratie op doet en wil schilderen. Dat talent heeft zij naar eigen

zeggen van haar oom geërfd. Ze praat vol liefde over de man die zij nooit heeft ontmoet. „Ik heb hem niet gekend, hij was al overleden toen ik werd geboren, en toch heb ik een hele speciale band met mijn oom. Het is bijna eng.” Zo heeft zij veel van zijn 'maniertjes' overgenomen, volgens haar vader. „De eerste pen-seelstreek moet altijd raak zijn bijvoorbeeld. Mijn oom Ben was heel netjes, ik ben dat ook. Verf op zijn kleding vond hij een gruwel. Mijn verf is volgens het kleurenspectrum geordend, ook iets wat ik van hem heb overgenomen. Hij zei ook altijd: Door je ooghaars kijken als je schildert, dan zie je de coulissen. En ik heb zijn humor. Hoe omschrijf je dat? Sarcastisch op een vrolijke manier.” Ben Viegers werd in 1886 in Den Haag geboren. Hij was autodidact, en leerde tekenen, lakken en schilderen in de werkplaats van zijn grootvader die koetsenbouwer was. Viegers schilderde een groot scala. Hij zocht de puurheid van het landleven; eenvoudige huisjes, hun bewoners en boerenerven. Als schilder hoorde hij bij de Haagse School. Deze kunstenaars wilden hun onderwerpen realistisch uitbeelden en werkten het liefst buiten. In 1938 verhuisde de schilder van Den Haag naar Nunspeet, waar

hij samen met zijn vrouw woonde in een oud pand aan de Brinkersweg. Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog verhuisde hij naar Castricum, en later naar Hilversum. In 1943 keerde hij weer terug naar Nunspeet - waar ook een straat naar hem vernoemd is - waar hij in 1947 op zeventigjarige leeftijd overleed. Janneke weet precies wat hem aantrok aan het gebied. „Op de Veluwe vond hij geborgenheid, hij was bang voor het nieuwe, met name steden. Deze wat angstige aanleg deed hem dan ook bij het uitbreken van de oorlog direct verhuizen, weg van de Duitse grens, op naar kust. Toen de eerste bom daar in mijn achtertuin viel, wist ik niet hoe snel ik weer terug naar Nunspeet moest komen, vertelde hij.” Viegers overleed uiteindelijk aan een hartaanval. „Hij moest van de dokter stoppen met roken, bang als hij was deed hij dat direct. Daardoor werd hij wel veel te dik en overleed hij aan een hartaanval.”

In het boek 'door de ogen van Ben Viegers' (zie kader) wordt het leven van de kunstenaar in Nunspeet omschreven. 'Het pand aan de Brinkersweg was sterk verwaarloosd, maar daagde het stel uit met weinig middelen een gezellig nest te creëren. Veel kleur op deuren en

kozijnen, witgeverfd jute tegen het plafond gespannen: een volstrekt onconventionele inrichting in een behoudend dorp.' Ook door de verschijning van de kunstenaar zal hij een opvallend figuur zijn geweest in Nunspeet. Bovendien sloot zijn geloof, Rooms-Katholiek, niet aan bij de overwegend protestantse bevolking van de Veluwe. Maar Ben was een open en vriendelijke man, en veroverde, zo staat in het boek, 'al snel een plek tussen andere kunstenaars zoals Jan van Vuuren, Frans Huysmans en Jos Lussenburg.' De impressionist vond naast geborgenheid ook inspiratie op de Veluwe. De bossen, boerderijen en vissersplaatsen als het IJsselmeer zoals Elburg en Harderwijk vielen in de smaak. Viegers mag dan nooit zo beroemd zijn

geworden als bijvoorbeeld George Breitner, hij was wel een van de kwalitatief betere schilders van de Noord-Veluwe. „Oom Ben schilderde, behalve het licht, juist de reflecties. Dat zie je terug in zijn zeeën en waterpartijen. Hij is de schilder van het water. Neem bijvoorbeeld 'de haven van Concarneau', zie je die brekingen van het licht? Fenomenaal! Hij heeft daar boven op de steile rotsen gestaan, in de wind, en uren staan schilderen. Veel kunstenaars tekenden het in hun atelier na van een fotootje, maar dit is het echte werk.” Janneke Viegers mag dan weg zijn van de kunst van haar oom, als mens was hij volgens haar even zo geweldig. En vooral bijzonder. „Oom Ben was feminist, hij geloofde niet in God of Jezus maar wel in Maria. Hij was geni-

aal en had humor. Mijn grootvader ging altijd keurig, chique gekleed en schaamde zich weleens als hij met mijn oom Ben naar een opening of veiling moest, hoe hij zich dan uitdoste. Ben was flamboyant. De foto die op de achterkant van het boek (zie kader) komt, daar zou mijn grootvader niet blij mee zijn geweest. Toen oom Ben grijzend was deed hij schoenpoets in zijn haar en oliëverf op zijn wenkbrauwen en verscheen daarbij in wit pak. Mijn opa kon zich daar danig aan ergeren.” Een opvallende man, met een hart van goud, herinnert Viegers zich uit de verhalen van haar vader. „Mijn grootvader had een kunsthandel in Nijmegen, tijdens barre tijden, voor en tijdens de oorlog, verkocht hij weinig. Voornamelijk werken van Ben Viegers, want die waren goed geprijsd. Ben stond altijd klaar voor anderen, zo gaf hij mijn grootvader dan schilderijen en zei: 'verkoop maar, dan heb je weer wat centjes'. Hij gaf altijd van alles aan mensen.”

De wederdienst krijgt hij nu pas, jaren na zijn dood: in Nunspeet hangen straks 130 van zijn schilderijen. Ook andere musea tonen nu interesse in het werk van de schilder. Ere wie ere toekomt.

NOORD-VELUWS MUSEUM

- Het Noord-Veluws Museum in Nunspeet wordt vrijdag 31 oktober om 15.00 uur geopend door de Commissaris van de Koning in Gelderland, Clemens Cornielje. Deze opening is alleen voor genodigden. Zaterdag 1 november opent het museum voor publiek.
- Vrijdag 31 oktober wordt ook de overzichtstentoonstelling van Ben Viegers geopend. Zijn (achter)nichtje Janneke Viegers mag deze tentoonstelling openen.
- In het Noord-Veluws Museum hangen kunstwerken van kunstenaars die tussen 1880 en 1950 op de Noord-Veluwe actief waren.

